

Celem Programu w zakresie poprawy efektywności gospodarowania surowcami jest poprawa efektywności wykorzystania surowców, wsparcie ponownego zagospodarowania odpadów oraz wypracowanie standardów dla wykorzystania produktów ubocznych.

W ramach poprawy efektywności gospodarowania surowcami konieczne jest uwzględnienie procesów, które odbywają się zarówno na etapie pozyskiwania i wstępnej obróbki surowców, jak i wykorzystania ich na dalszych etapach tworzenia wartości dodanej. Poprawa efektywności wymaga często wdrożenia nowoczesnych technologii stosowanych przy wydobyciu i w przetwórstwie, dających większe możliwości (np. głębiej położone depozyty), z redukcją negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Nie będzie to możliwe bez podnoszenia świadomości nt. stosowania nowych technologii czy dobrych praktyk.

Warte zauważenia jest, że kwestia efektywnego wykorzystania surowców dotyczy zarówno procesów mających na celu ograniczanie strat szeroko pojętych zasobów na etapie wydobycia i wstępnej obróbki, jak i zachęcanie do optymalizacji pod tym względem procesów na dalszym etapie łańcucha tworzenia wartości dodanej. Podczas gdy optymalizacja ta dotyczy praktycznie wszystkich sektorów gospodarki, dostrzec należy ich zróżnicowany potencjał do jej przeprowadzenia, który znajduje odzwierciedlenie w dalej opisanych działaniach (w szczególności w ramach priorytetu „Promocja optymalnego wykorzystywania surowców”).

Szczególne miejsce w procesach dotyczących optymalizacji wykorzystania zasobów zajmuje kwestia odpadów. Aby w pełni realizować cel gospodarczy, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych, niezbędna jest budowa odpowiedniej, nowoczesnej infrastruktury. Powinna ona umożliwić zagospodarowanie odpadów w sposób pozwalający na jak najbardziej efektywne wykorzystanie surowców pochodzących z odpadów. Dotyczy to zarówno surowców energetycznych, które w procesach odzysku mogą być paliwem do produkcji energii, jak i nieenergetycznych, które w szczególności poprzez recykling mogą przyczynić się do zwiększenia dostępności surowców dla polskiej gospodarki.

Poprawy efektywności gospodarowania odpadami nie osiągnie się bez odpowiedniego zaangażowania społeczeństwa. Selektywna zbiórka odpadów prowadzi do pozyskiwania surowców wtórnych charakteryzujących się lepszymi parametrami. Natomiast działania związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów poprzez zmianę zachowania związanego ze stylem życia przyczynią się do ograniczenia ilości surowców wtórnych. Docelowo, odpad – jeżeli w ogóle będzie generowany – stanie się produktem, który będzie miał wartość materialną, w przeciwieństwie do stanu obecnego, kiedy jest czymś zbędnym, za zagospodarowanie czego trzeba zapłacić.

Jakościowa zmiana w podejściu do gospodarki odpadami w Polsce w kolejnych dekadach przełoży się na znaczący spadek emisji gazów cieplarnianych. Należy jednak podkreślić, że całkowity pozytywny efekt środowiskowy ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach będzie ujawniał się stopniowo, wraz z zanikiem emisji z odpadów już zalegających na polskich składowiskach.

